

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

На сучасному етапі розвитку суспільства в Україні освітні реформи набувають все більше гуманістичної спрямованості. Особливе місце в модернізації системи освіти посідає освіта осіб з особливими освітніми потребами.

Сучасне суспільство України і процеси інтеграції в європейську спільноту гостро ставлять питання забезпечення соціального захисту громадян країни, і особливо тих, хто потребує її найбільше, зокрема – це діти з особливими освітніми потребами. До груп таких дітей належать: діти з порушеннями психофізичного розвитку, з обмеженими можливостями здоров'я, інваліди, діти із різних соціально вразливих груп тощо. Поняття «особливі освітні потреби» передбачає такі види потреб, що виходять за межі загальноприйнятої норми і залежать від розумової, фізичної недостатності або певних труднощів, які пов'язані з навчанням і потребують спеціальної медико-соціальної та психолого-педагогічної уваги і послуг для можливостей розвитку їх особистого потенціалу. Конвенція ООН про права дитини, як документ міжнародного рівня, висуває вимоги до кожної держави щодо розробки та вдосконалення законодавчої бази для виконання важливого принципу усіх демократичних суспільств, що кожна дитина, незалежно від стану її здоров'я, наявності інтелектуального або розумового порушення має право на одержання якісної освіти.

Під впливом соціально-політичних змін змінюється система суспільних цінностей, особливо, прав людини, дитини, інваліда. Визнання суспільством пріоритету загальнолюдських цінностей потребує від сучасної освіти нового відношення до дітей з особливими освітніми проблемами, вирішення проблем їх соціалізації та інтеграції [2].

Інтеграція дітей з особливими потребами в загальноосвітні заклади - це світовий процес, в який залучені всі високорозвинені країни. Практика європейських країн показує, що більшість дітей з обмеженими можливостями може вчитися в загальноосвітніх закладах за моделлю інклюзивної освіти.

Інклюзивна освіта – це система освітніх послуг що базується на принципі забезпечення основного права дітей на освіту та права навчання за місцем проживання, що передбачає навчання в умовах загальноосвітнього закладу [1].

Розвиток системи інклюзивного навчання, безсумнівно, веде за собою і необхідність пошуку нових підходів до системи підвищення професійної компетентності педагогів, які працюють з дітьми, що мають особливі потреби. Ця необхідність зумовлена низкою факторів: розвитком сучасної

науки, змінами, що відбуваються в соціальній сфері, зростаючим інтересом держави і суспільства до навчання і виховання дітей з особливими потребами; збільшенням кількості дітей, які потребують спеціалізованої допомоги; ускладненням структури дефекту розвитку дитини; раннім виявленням і початком корекційної роботи з проблемними дітьми; появою нових форм організації корекційно-педагогічної допомоги. У зв'язку з цим вдосконалення професійної компетентності вчителя стає однією з важливих проблем, вирішення якої сприяє підвищенню якості навчання і виховання дітей з особливими потребами.

Учитель своєю особистістю та діяльністю завжди впливав на хід історичного процесу, долю суспільства, він бере активну участь у навчанні та вихованні дітей. Вчителю належить провідна роль у підготовці учнів до самостійного трудового життя, подальшого розвитку та самовдосконалення. Успішність навчальної та виховної діяльності учнів в умовах інклюзивного навчання багато в чому залежить від того, як учитель допомагає дітям у процесі цієї діяльності.

Слід так само відзначити, що єдність дій вчителя і сім'ї є принципово важливою, оскільки дозволяє розкрити специфічні особливості виховання дитини в умови інклюзивної освіти.

Гарно організована та налагоджена психолого-педагогічна підтримка сім'ї з боку вчителя дозволять батькам усвідомити необхідність набуття нових знань для навчання і правильного виховання власної дитини здоровим і повноцінним.

Взаємодія вчителя з батьками – процес двосторонній, він повинен базуватися на розумінні вчителем необхідності взаємодії з сім'ями дітей, особистої зацікавленості вчителя в співпраці та вмінні організувати взаємодію з сім'ями на високому професійному рівні. Оскільки народження дитини з відхиленнями в розвитку, як правило, змінює все життя батьків, змінює психологічний клімат в сім'ї. Батьки знаходяться в стані неперервно-зростаючого стресу, що провокує конфлікти та негативне відношення один до одного, а також до дитини [1].

Отже, сучасні підходи до проблеми взаємодії вчителя з батьками дітей з особливими потребами є досить актуальною, але обов'язковою умовою успішності даного процесу є здатність вчителя, як провідного спеціаліста, вибудувати відносини батьків у формі активної взаємодії та організувати цей процес спільної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Колупаєва А. А. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання : наук.-метод. посібник / А. А. Колупаєва, Л. О. Савчук. – К. : Наук. світ, 2010. – С. 23.
2. Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство : науково-

методичний збірник / ред. кол. Н. Софій, І. Єрмаков та ін. – К. : Контекст, 2000. – 336 с.